

Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi
e-ISSN: 2147-6152
Yıl 10, Sayı 25, Ocak 2021

Makale Adı /Article Name

Avrupa Dil Portfolyosu ve
Pasaportunun Yabancı Dil
Eğitimindeki İşlevi

The Function of European Language
Portfolio and Passport in Foreign
Language Education

Yazar

Ahmet KILINÇ

Dr. Öğr. Üyesi, Dicle Üniversitesi, Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi

ahmet@dicle.edu.tr ORCID:0000-0002-2455-6404

Yayın Bilgisi

Yayın Türü: Araştırma Makalesi

Gönderim Tarihi: 08.11.2020

Kabul Tarihi: 12.01.2021

Yayın Tarihi: 29.01.2021

Sayfa Aralığı: 333-355

Kaynak Gösterme

Kılınç, Ahmet (2021). "Avrupa Dil Portfolyosu ve Pasaportunun Yabancı Dil Eğitimindeki İşlevi", *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 25, s. 333-355.

(Bu makale, yazar beyanına göre, TR DİZİN tarafından öngörülen "ETİK KURUL ONAYI" gerektirmemektedir.)

ÖZ

Teknoloji ve bilimin hızla geliştiği dünyamızda, çağdaşlaşmanın temel hedefleri evrensel standartlara, evrensel bilgi ve değerlere erişebilmektir. Günümüzde yaşadığımız hızlı gelişmeler uluslararası ilişkileri yoğunlaştırmıştır. Bunun sonucunda, yabancı dil politikaları ve yabancı dil öğrenme yeni anlamlar kazanmıştır. Bu bağlamda Avrupa Dil Gelişim Dosyası, Dil Portfolyosu ve Dil Pasaportu büyük önem kazanmaktadır. Bu nedenle biz de çalışmamızda bu konunun önemine vurgu yaparak, bu başlıkların Yabancı Dil eğitimindeki işlevini araştırarak altını çiziceğiz. Yabancı dil öğrenme yaşam boyu öğrenme sürecidir. Yani herkes her yaşta eğer isterse bir yabancı dil hatta birden çok dil öğrenebilir. Özellikle globalleşen dünyamızda yabancı dil öğrenmek kaçınılmazdır. Avrupa konseyi belirlediği eğitim ve kültür politikalarında ağırlıklı konuyu dil politikası almaktadır. Konsey çok kültürlü ve çok dilli bir toplumu eğitimde hedef seçmiştir. Konseyin Avrupa vatandaşı için hedefi ise “yaşam boyu dil öğrenme ve en az 3 yabancı dil bilmedir”. Yabancı dil bilmenin öneminin giderek arttığı ve toptancı uygulamalardan öte bireye yönelik sorun tesbiti ve çözüm önerilerinin faydalılığının fark edildiği dünyamızda, yabancı dil eğitim ve öğretim yöntem, teknik ve materyalleri de bunun dışında kalamayacaktır ve kalmamalıdır. Avrupa Dil Portfolyösü kapsamında Dil Pasaportu bu konuda bir fırsat oluşturmaktadır. Yabancı dil eğitim ve öğretimi materyal geliştirmede yeri olan dil portfolyösü ve dil pasaportunun önemi daha çok fark edilmeli ve yeni yabancı dillerin öğrenimi ve öğretilmesindeki hedefler ve

ABSTRACT

In our world where technology and science are developing rapidly, the main objectives of modernization are to reach universal standards, universal knowledge and values. The rapid developments we are experiencing today have intensified international relations. As a result, foreign language policies and learning foreign languages have gained new meanings. In this context, the European Language Development File is of great importance. Therefore, we underline this issue in our study. Foreign language learning is a lifelong learning process. So anyone can learn a foreign language or even multiple languages at any age. It is inevitable to learn a foreign language especially in our globalizing world. Language policy takes the main issue in the education and cultural policies determined by the Council of Europe. The Council has chosen a multicultural and multilingual society as a target in education. The aim of the Council for European citizens is “lifelong language learning and knowing at least 3 foreign languages”. In our world where the importance of knowing a foreign language is increasing and the usefulness of problem determination and solution suggestions for the individual beyond wholesale applications, Foreign language education and teaching methods, techniques and materials cannot and should not be excluded from this. Within the scope of the European Language Portfolio, the Language Passport provides an opportunity in this regard. The importance of the language portfolio and language passport, which has a place in foreign language education and material development, should be more noticed and

kazanımlar el yordamıyla değil, somut bir şekilde gözlenmeli ve ileri hedeflere somut adımlar atılarak ilerlenmelidir. Aynı zamanda Avrupa Birliği eğitimde yaşam boyu öğrenmeyi ilke edindiği için, Avrupa Birliğine girmeye çalışan Türkiye için de önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Dil Portfolyosu, Dil Pasaportu, Yabancı Dil Eğitimi

the goals and achievements in the learning and teaching of new foreign languages, not by hand. It should be observed in a concrete way and it should be progressed by taking concrete steps towards further goals. At the same time the European Union adopted the principle of education for lifelong learning, trying to enter the European Union also bears importance for Turkey.

Keywords: European Language Portfolio, Language Passport, Foreign Language Education

Giriş

Teknoloji ve bilimin hızla geliştiği dünyamızda, çağdaşlaşmanın temel hedefleri evrensel standartlara, evrensel bilgi ve değerlere erişebilmektir. Evrenselliğe ulaşabilmenin ise bir yönüyle zengin bir bilimsel ve kültürel donanımdan, diğer yönüyle de iletişimden, dolayısıyla uluslararası kabul gören ve genel geçer yabancı dillerin en verimli şekilde kullanılabilmesinden geçmektedir. Yabancı dillerin temel görevleri, haberleşme, iletişim kurma gibi çeşitli ilişkiler dışında, çeşitli ilişkileri ve paylaşımları gerçekleştirmektir. Uygarlık değerlerinin daha akıcı özümsemesi ve benimsenmesi de iletişimde sağlam bir yabancı dil ve kültür bilinci ile gerçekleştirilebilir. (MEB Ortaöğretim Genel Müdürlüğü, 2002).

Ülkemiz, Avrupa'da ortak eğitim uygulamalarını öngören Socrates Projesine 24 Ocak 2000 tarihinde 253/2000/EC sayılı Avrupa Konseyi kararıyla katılmıştır. Bu nedenle, Avrupa ülkelerindeki yabancı dil öğretim uygulamaları ülkemizde de benimsenmiştir. Avrupa ülkelerinde yabancı dil öğretimi, Avrupa Konseyi Modern Diller Bölümünce belirlenen eğitim politikalarına göre yapılmaktadır. Avrupa'da ortak bir yabancı dil öğretim programı ve yabancı dil öğretiminde ortak bir standart, ortak ölçütler ve buna dayalı bir araç geliştirmeyi amaçlayan Avrupa Konseyi Modern Diller Bölümü, Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı (The Common European Framework of Reference for

Languages)’nı oluşturmuştur. Bugün tüm Avrupa ülkelerinde yabancı dil öğretimi bu çerçevede programa dayalı olarak gerçekleştirilmektedir.

Ancak bu gelişmeler sadece bu alanla sınırlı kalmamakta, yetişkinler de mesleki başarıları için yabancı dillerin önemini anlamış olmalıdırlar ki, özel dil kursları yardımı ile yabancı dil iletişim yetilerini geliştirmeye gayret etmekte. Örgün eğitim kurumlarında ise zorunlu birinci yabancı dilin dışında diğer diller seçmeli olarak sunulmakta, fakat yakın gelecekte bunun değişmesi beklenilmektedir. Toplumumuzun bu bilinçli yabancı dil öğrenme gereksinimini karşılayabilmek için nitelikli ve bilgilerini sürekli güncelleştiren öğretmenlere ihtiyaç duyulmaktadır. Meslekteki yabancı dil öğretmenleri düzenli olarak katılacakları hizmet içi eğitim seminerlerinde yeni bilgi ve becerileri edinebilecekleri gibi, geleceğin öğretmen adaylarının da iyi yetiştirilmesi kuşkusuz bunun için ön koşuldur. Öğretmen yetiştiren kurumların bilimsel temellere dayandırılmadığı durumlarda ise, istenilen sonuçların elde edilmesinin mümkün olmadığını belirtmek gereksizdir. (Polat/Tapan 2001:283,).

1. Avrupa Dil Portfolyosu

Avrupa Dil Portfolyosunun Dayandığı Temel Prensipler:

ADP bir ders kitabı ya da bir kaynak kitap özelliği taşımamaktadır. Öğrenenin kendisine ait bir dosyası niteliği taşıyan bu portfolyo, bireylerin okul içinde ya da dışında yabancı dil öğrenimi süreci boyunca kendisinin hangi düzeyde ve hangi becerileri geliştirmesi gerektiğini kavrayabilmesini ve planlamadan değerlendirmeye kadar tüm yabancı dil öğretimi sürecine katılımını sağlayan bir araçtır. Bu da, Avrupa Konseyi’nin özellikle sağlamaya çalıştığı, yabancı dil öğretiminde “Kendini Değerlendirme” ve “Öğrenen Özerkliği” felsefelerini desteklemektedir.

ADP’deki ölçütler, ulaşılması planlanan bir amaçtır. Bu amaca ulaşmada, öğretmenin yapması gereken, sınıfta “Öğrenen Özerkliği” ve “Kendini Değerlendirme” uygulamalarını ön plana çıkararak ve “Kültürel Çeşitlilik” gerçeğini de göz önünde bulundurarak öğretme etkinliklerini gerçekleştirmektir. Öğretmenin bunu yapmasını sağlamak ve bir standart ölçüt oluşturmak için hazırlanan Dil Pasaportu, bireyin bildirimlerini temel alarak dolduracak bilgileri içermektedir.

Böylece, bu pasaportta bireyin ne derece dil bildiği, hangi dil becerisinin Avrupa Konseyince belirlenen ölçütlere göre hangi düzeyde olduğu bireyin kendisi tarafından belirlenmektedir. O nedenle, bireylerin yabancı dil öğrenimi süreci başında kendisinin Avrupa Konseyince belirlenen ortak standartlarda hangi düzeyde ve hangi becerileri geliştirmesi gerektiğini kavrayabilmesi ve yabancı dil öğrenimleri ile ilgili böylesi bir beyanı doğru biçimde verebilmesi sağlanmaktadır. Böylece, programın, ders kitabının ve öğretmenin hedefleri, öğrencinin kendisinin de ulaşmayı amaçladığı hedefleri haline gelmektedir. Avrupa Konseyi bunu, “Modern Dillerde Öğrenen Özerkliği” olarak tanımlamaktadır. Modern Dillerde Öğrenen Özerkliği kavramını aşağıdaki tanımlarla açıklamak mümkündür:

Özerklik: hangi dili öğreneceğine kendisinin karar vermesi ve yeni bir dili öğrenmeyi aktif ve bağımsız olarak gerçekleştirebilmesi,

Sorumluluk alma: Öğrenenin kendisine ait bireysel çalışma plan ve programını dışarıdan yardım alarak ya da almadan geliştirip uygulayabilmesi,

Kendini yönlendirme: Öğrenenin yeni bir dili hangi yolla öğrenebileceğini kendisinin belirleyebilmesi ve çeşitli öğrenme durumlarında kendi bireysel stilini geliştirebilmesi,

ADP, ADÖÇ’na dayalı bir değerlendirme sistemidir. Bu değerlendirme sistemi, Dinleme, Okuma, Üretimsel konuşma, Karşılıklı konuşma ve Yazma becerilerine dayalı, A1,A2 (Başlangıç Düzeyi), B1,B2 (Orta Düzey) ve C1,C2 (İleri Düzey) düzeyleri olarak belirlenmiştir.

1.1.Avrupa Dil Portfolyosu’nun işlevleri iki grupta toplanabilir;

1. Kayıt altına alma ve bildirim işlevi: ADP’ye sahip bir birey, portfolyonun Dil Biyografisi bölümünde kendi öğrenme stilini, dilsel ve kültürler arası deneyimlerini ve öğrendiği dilleri Avrupa Konseyince belirlenen ölçütlere göre hangi düzeyde kullandığını belirlemekte ve kayıt altına almaktadır. Zaman içerisinde de kendisinin yansıttığı bu bilgileri yeniden değerlendirerek portfolyosunu güncellemektedir. Böylece bu birey kendi ülkesinde herhangi bir başka okula ya da herhangi bir Avrupa ülkesine gitmek durumunda kaldığında yeni öğretmeni bireyin kendisi tarafından portfolyosunda beyan ettiği bilgileri göz önünde bulunduracak ve

ona en yararlı öğrenme ortamını sağlamaya çalışacaktır. Standartlar ve kullanılan araç (Dil Portfolyosu) ortak standartları yansıttığı için bu durum öğretmene her hangi bir zorluk yaratmayacaktır. Bu yönüyle ADP hem bir kayıt aracı hem de bir bildirim aracı özelliği taşımaktadır.(Mirici, 2006)

2. Pedagojik işlevi: Bireyin yeni bir dili öğrenmeye başladığı andan itibaren sahip olacağı dil portfolyosu, onun yeni bir dili öğrenme sürecinde sürekli kendini değerlendirmesine, böylece de kendi öğrenme süreci ile ilgili "farkındalık" özelliğini taşımasına, süreç içerisinde durumunu yeniden değerlendirerek "kendini değerlendirme" alışkanlığını edinmesine, eksikliğini duyduğu becerilerini geliştirmek için öğretmeni ya da çevresindeki insanlardan yardım isteyerek ve bunu da kendi yöntemlerine göre belirleyerek kendisine ait bir "özerklik" modelini oluşturmasına olanak sağlayacaktır. Bunlara sahip bir öğrencinin bulunduğu sınıf, tamamen "öğrenen merkezli" eğitim veren ve öğretmenin sürekli "yansımacı" bir öğretme modeli uyguladığı bir sınıf olacaktır. Öğrenenler her zaman bir önceki öğrenme durumlarını değerlendirdikleri için ve kendi dil gelişimlerini ortak ölçütlerle takip etme olanağına sahip oldukları için "yapılandırıcı" bir öğrenme süreci yaşama olanağına sahip olacaklar ve öğretmenlerini "çoklu zeka" anlayışına uygun materyaller geliştirmek için birbirleriyle yardımlaşarak "işbirlikçi öğretim" modelini oluşturmaya yönelteceklerdir. Bu bakış açısıyla da Avrupa Dil Portfolyosunun gerçek anlamda bir pedagojik işlevinin olduğu söylenebilir. (Mirici,2000)

Milli Eğitim Bakanlığı,15-18 ve 10-14 yaş grubu öğrenenler için Avrupa Konseyi Dil Politikaları Bölümüne 47.2003 ve 80.2006 onay numarası iki adet ADP geliştirilmiştir. Avrupa ülkelerinde halen uygulanmakta olan ADP'suna dayalı yabancı dil öğretiminin, ülkemizde de ilköğretim çağından itibaren başlatılması, çocuklarımızın gelecekteki eğitim etkinliklerinde Avrupalı yaşlılarından geri kalmamasına olanak sağlayacaktır. Yani, Lizbon stratejisinde yer alan "her Avrupa vatandaşının 2010 yılına kadar en az iki yabancı dili konuşur ve anlar düzeyde öğrenmesi" koşulunu yerine getirmelerinde önemli bir katkı sağlayacaktır.

"Ağaç Yaşken Eğilir" atasözümüzden hareketle, Türk Milli Eğitim sisteminde Yabancı dil eğitiminin AB ülkelerindekine benzer hale getirilmesi için,

özellikle ilköğretim kademelerinde ADP kullanımının amacına uygun biçimde yapılması gerekmektedir. Bunun için de portfolyo kullanımını gerektiren eğitim felsefelerinin iyi anlaşılması ve öğretim etkinliklerinin bu felsefelere dayalı olarak gerçekleştirilmesi gerekmektedir. ADP kullanımının temelinde yatan "Öğrenen Özerkliği", "Kültürel Çeşitlilik" ve "Öğrenenin Kendini Değerlendirmesi" kavramlarını, çocuklarımıza yabancı dil öğreten öğretmenlerimizin ve ders araç-gereçleri hazırlayanların göz önünde bulundurmaları gerekmektedir. (Mirici, 2000)

ADÖÇ'na dayalı geliştirilen ADP, basılı bir materyal olarak kalmak yerine, uygulamalara etkisi olan, çerçeve programın altında yatan eğitim felsefelerinin yaşama geçirilmesine olanak sağlayan işlevsel bir araç haline gelmelidir. Bireylere yabancı dil öğreten öğretmenler zaman zaman öğrencilerinin portfolyolarını öğrencileri ile birlikte inceleyerek onlara dönütler vermeli ve öğrencilerinin kendi dil öğrenme süreçlerine ilişkin değerlendirmeleri hakkında kendi bakış açısıyla yorum getirmeli ancak öğrencilerin kendileri hakkında yaptıkları değerlendirmelere müdahale etmemelidir. Öğretmenler, hazırladıkları ek materyalleri birbirleriyle paylaşarak öğrencilerin gereksinimlerine göre hazırlanan materyallerde çeşitlilik sağlanmalıdır. (Mirici, 2000)

Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığının Avrupa Konseyinin hazırladığı Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi adlı bilgilendirme yayımına dayanarak yaptığı açıklamaya göre Avrupa Dil Portfolyosu Dil Pasaportu, Dil Geçmişi ve Dosya olarak üç bölümden oluşmaktadır.

Kullanıcı (A1) Dil Pasaportu: Belirli dönemlerde değişik dillerdeki yeterliliklerle ilgili genel bilgileri içerir. Biçimsel nitelikleri ve kendini değerlendirme kayıtlarını tutarak önemli dil ve kültürler arası öğrenme deneyimleri ile dil yeterliliklerini / becerilerini tanımlar. Avrupa Konseyi tarafından önerilen Standart Pasaport (16 yaşından büyükler için Avrupa Dil Portfolyosu) tüm Avrupa'da denklik ve serbest dolaşım süreçlerini kolaylaştırır.

Dil Geçmişi: Kişinin bildiği her bir dille neler yapabileceğini belirtmesini, mesleki eğitimde ve işyerinde edindiklerinin yanı sıra örgün eğitim sistemleri içinde ve dışında kazandığı dilsel ve kültürel deneyimleri hakkında bilgileri eklemesini sağlar. Kişinin öğrenme sürecini ve gelişimini değerlendirip, eğitim sürecini

planlamasını kolaylaştırır. Ayrıca birçok dilde yeterli olma anlamında çok dilliliğe teşvik eder.

Dosya: Dil Geçmişi ve Dil Pasaportu bölümlerinde kayıtlı olan başarı ve deneyimlerin öğrenen tarafından örneklerle açıklanmasını ve belgelendirme için gerekli materyalleri kayıt altına almayı sağlar. (www.sprachenportfolio.ch)

Konseyn sınıflandırdığı bu başlıklar altında dil öğrenmenin sistematik biçimde ilerlediği, dil öğrenenin öğrenme konusunda, öğretenin ise yöntem belirlemede ihtiyaçlarını net olarak tespit edebilmesine olanak sağladığı, mesleki ve akademik eğitim ve öğretim planlamasında, dil öğrenen ile, işveren ve eğitim kurumu arasında ortak bir dil oluşumunu gerçekleştirdiği görülür. Hedeflerin tespit edilmesinde ve beklentilerin karşılanmasında bu netlik oldukça önemlidir. Yaşanması muhtemel karışıklıkların önüne geçmeyi sağlar.

Avrupa Konseyi kriterlerine göre bizim inceleme konumuz olan dil pasaportu belirli üç düzeyden oluşan altı derecelendirme değeri içerir ve ADP (Avrupa Dilleri Programı) kısaltmasıyla adlandırılır. ADP, Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı (ADÖÇ)'na dayalı bir değerlendirme sistemidir. Bu değerlendirme sistemi, Dinleme, Okuma, Üretimsel konuşma, Karşılıklı konuşma ve Yazma becerilerine dayalı, A1, A2 (Başlangıç Düzeyi), B1, B2 (Orta Düzey) ve C1, C2 (İleri Düzey) düzeyleri olarak belirlenmiştir. (Europarat (2001): Gemeinsamer europäischer Referenzrahmen für Sprachen, s.36,172-232))

Temel Kullanıcı A1

-Konuştuğu kişilerin yavaş ve anlaşılır bir şekilde konuşması ve yardıma hazır olması halinde basit düzeyde iletişim kurabilir.

-Kendini ya da başkalarını tanıtabilir, bu bağlamda, nerede oturduğu, kimleri tanıdığı, sahip oldukları ve benzeri temel sorular yoluyla iletişim kurabilir.

-Somut gereksinimlerini karşılayabilmek adına bilinen, günlük ifadeleri ve çok temel deyimleri anlayabilir ve kullanabilir.

Temel Kullanıcı A2

-Basit bir dil kullanarak kendi özgeçmişi ve yakın çevresi hakkında bilgi verebilir ve anlık gereksinimleri karşılayabilir.

-Bildiği, alışılmış konularda doğrudan bilgi alışverişinde bulunarak basit düzeyde iletişim kurabilir.

-Kişisel, aile, alışveriş, iş ve yakın çevre ile ilgili konularda çok sık kullanılan temel deyimleri ve cümleleri anlayabilir.

Bağımsız Kullanıcı B1

-Yaşadığı olayları ve deneyimlerini aktarabilir; düşlerinden, umutlarından ve isteklerinden söz edebilir, görüşlerini ve planlarını kısaca nedenleriyle ortaya koyabilir.

-Kişisel ilgi alanları doğrultusunda ya da bildiği konularda, basit, ancak fikirler arası bağlantıların oluşturulmuş olduğu metinler yoluyla kendini ifade edebilir.

-Seyahatlerde, dilin konuşulduğu yerlerde karşılaşılabilecek çoğu durumların üstesinden gelebilir. Günlük yaşamda, işte ya da okulda, sık karşılaştığı ve tanıdık olduğu konulara dayalı yazılı ve sözlü ifadeleri ana hatlarıyla anlayabilir.

Bağımsız Kullanıcı B2

-Farklı konularda, ayrıntılı ve anlaşılır bir şekilde kendini ifade edebilir ve bir konunun olumlu ve olumsuz yönlerini ortaya koyarak kendi bakış açısını yansıtabilir.

-Çok zorlanmadan, belli ölçüde doğal ve akıcı bir dil kullanarak anadilde konuşan birisiyle iletişim kurabilir.

-Soyut ve somut konulara dayalı karmaşık metinlerin ana fikrini anlayabilir, kendi uzmanlık alanı olan konularda teknik tartışmalar yürütebilir.

Yetkin Kullanıcı C1

-Karmaşık konularda, bağlantıların ve ilişkilerin açıkça ortaya konduğu, iyi yapılandırılmış, ayrıntılar içeren metinler yoluyla kendini akıcı bir şekilde ifade edebilir.

-Dili akademik ve mesleki amaçlar için ve günlük yaşamda esnek ve etkili bir şekilde kullanabilir.

-Gereksinim duyduğu ifadeleri fazla zorlanmadan bularak kendini doğal ve akıcı bir şekilde ifade edebilir. Farklı yapıya sahip uzun ve karmaşık metinleri anlayabilir ve bu metinlerdeki dolaylı anlatımları ve imaları fark edebilir.

Yetkin Kullanıcı C2

-Akıcı bir dil kullanarak kendini tam anlamıyla ifade edebilir. Karmaşık durumlarda bile kendini ifade ederken ince anlam farklarından yararlanabilir.

-Farklı yazılı ya da sözlü kaynaklardan edindiği bilgiyi özetleyebilir, bu kaynaklara dayalı olarak bir tartışmayı yapılandırabilir, akıcı ve doğal bir anlatım ile sunabilir.

-Duyduğu ve okuduğu her şeyi kolayca anlayabilir.

Demirel Avrupa Dil Portföyü ADP'nin önemini şu sözlerle vurgulamaktadır: “Her şeyden önce bu uygulama, birden çok Avrupa dilini öğrenmeyi ön plana çıkaracaktır. Bu süreç yaşam boyu devam edecek ve bireyler ihtiyaç duyduğu her yaşta bir Avrupa dilini öğrenebilecektir. Avrupa Birliği'ne tam üye olduğumuz zaman serbest dolaşım hakkını kazanabilmek ve çalışma izni alabilmek için dil pasaportu taşımak her Avrupa vatandaşı için zorunlu olacaktır, dil pasaportu olan kişi, yaşamını sürdürmek istediği ülkenin dilini biliyorsa o ülkede oturma ve çalışma izni almış olacaktır” (Demirel 2003:22).

2. Avrupa Dil Pasaportu

2.1. “Dil Pasaportu” Ne Sağlıyor?

Avrupa Konseyine üye ülkelerde çalışmak veya oturma izni almak isteyenler 2005 yılından itibaren Dil Pasaportuna sahip olmak zorundalar. Bunun için çalıştığı ülkenin dilini A2 veya B1 düzeyinde bilmeyenlere çalışma ve oturma izni verilmeyecektir. Ayrıca, Avrupa Birliğinin projelerinde görev alacaklardan da Dil Pasaportu istenecektir.

Daha önce hazırlıklarını yapan ülkeler bundan sonra pasaport işlemlerini devreye girdireceklerdir. Yani her işveren yabancı işçilerden o ülkenin dilini

bildiğini belgilendirmelerini isteyecektir. Burada amaç, Avrupa dillerinin öğrenilmesi ve diğer farklı kültürlerle hoşgörüle bakılması ve serbest dolaşımın da kontrol edilmesi planlanmıştır.

Türkiye’de gelecek yıldan itibaren liseyi bitirenlere yabancı dil düzey belirleme sınavı yapılarak, sınavın sonucuna göre dil pasaportu verilecek. Pasaportu lise müdürleri verecek. Öğrenciler başarılarına göre A1, A2 başlangıç, B1, B2 orta ve C1, C2 ileri düzey yabancı dil bildiğini gösteren belgeler verilecektir. (<http://www.gurbetport.com>,2004)

Avrupa Konseyine üye ülkelerin milli eğitim bakanları tarafından imzalanan anlaşma gereğince 2005 yılından itibaren Avrupa’da dil pasaportu uygulanmasına geçiliyor. Avrupa Dil Gelişim Dosyası Projesinin Koordinatörü Prof. Dr. Özcan Demirel, 28 ülkede çalışmaların tamamlandığını söyleyerek, uygulamanın Avrupa genelinde yaygınlaşması için tüm üye ülkenin sorumluluklarını yerine getirmesinin gerektiğini belirtmiş ve Türkiye’nin bu çalışmalarda ödevini yaparak ilk on ülke arasında yer aldığını söylemiştir. (<http://www.haberim.com>,2004)

Bilgilerin ışığında görüyoruz ki, dil pasaportuna sahip olmak bize Avrupa Konseyine üye ülkelerde çalışma ve oturma iznine sahip olmamızı sağlıyor. Öyleyse bir hatta birkaç dil bilmek bize artı imkanlar vermektedir. Yeterliliklerimizi belgelendirerek bunu ihtiyaçlarımız doğrultusunda kullanabiliriz. Aynı zamanda, hem bir dil öğreniyor, hem de öğrendiğimiz dilin düzeyini görerek kendimizi sınavabiliyoruz. ve biz bunları belli bir zaman diliminde değil tüm bir yaşamı kapsayan süreçte gerçekleştirebiliyoruz. Yani yaşamın her anında. Böylece daha önce dediğimiz gibi “Yaşam boyu dil öğrenme”yi kendimize amaç edinebiliriz. Zira, öğrenme sınırsızdır.

Her yaşta ve her durumda öğrenmeyi gerçekleştirebiliriz. Öyleyse, dil pasaportunun sağladıklarına sahip olmak için öncelikle biz öğrenmeyi istemeli ve bir yerden başlamalıyız.

Avrupa Konseyi Dil Geçerlilik Komitesi, AB ülkeleri arasında dil öğrenim standardı oluşturmak ve çok kültürlülüğü teşvik etmek amacıyla

Avrupa Dil Pasaportu uygulamasını dil öğretiminde temele almıştır. Kişilerin hangi dilleri ne düzeyde bildiklerini, bu dilleri nasıl, ne kadar sürede ve nerelerde öğrendiklerini ayrıntılı olarak gösteren Avrupa Dil Pasaportu, Avrupa Birliği ülkelerinde serbestçe seyahat etme, oturma ve çalışma hakları kazandırmada büyük kolaylıklar sağlamaktadır. Günümüzde ELP tüm Avrupa'da kullanılan ortak bir araç olma yolunda ilerlemektedir.

Geçmişten günümüze değin dil öğretimi (anadili ya da yabancı dil) dilin kurallarının öğretilmesi şeklinde gerçekleşmekteydi (Demircan, 2002). Dilin kurallarını öğreterek bir dilin öğrenilemeyeceği gerçeği günümüzde neredeyse tüm dünyada kabul görmektedir. Avrupa Birliğinde dil öğretimine büyük önem verilmektedir. Avrupa'da dilin kurallarının öğretilmesinden çok temel dil becerilerinin (dinleme, konuşma, okuma, yazma) kazandırılması esastır. Sheils'e (2001) göre, Avrupa Konseyinin, Avrupanın geleceği için belirlediği eğitim ve kültür politikaları içinde en ağırlıklı konu dil politikasıdır. Bu noktadan hareketle Avrupa Konseyi'nde yabancı dil öğretiminde yeni bir yaklaşım (Avrupa Dil Gelişim Dosyası) benimsenmiştir. Avrupa Dil Gelişim dosyası ile yabancı dil öğretiminde dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin etkin olarak öğrenileceği düşünülmektedir. Avrupa Konseyi, Dil Politikaları Birimi tarafından geliştirilen Avrupa Dil Gelişim Dosyası projesinin, 15-17 Ekim 2000 tarihleri arasında Polonya'nın Cracow kentinde düzenlenen Eğitim Bakanları Daimi Konferansı sonunda imzalanan sonuç bildirgesiyle Konseye üye tüm ülkelerde uygulanması karar altına alınmıştır. Bu bağlamda, 2004-2005 öğretim yılına kadar, önce pilot okullarda uygulamaların yapılması, 2004-2005 öğretim yılından sonra da, tüm Avrupa Konseyi üye ülkelerinde bu uygulamanın yaygınlaştırılması planlanmıştır. (Demirel, 2005).

3. Çalışmanın Yöntemi

Tarama modeline uygun olarak yapılmaya çalışılan araştırma için ihtiyaç duyulan eğitim programlarının betimlenmesi ve kuramsal altyapı literatür taranarak yapılmıştır. Yine araştırma kapsamında bulunan Avrupa Birliğininin diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni öğrenme - öğretme – değerlendirme kitaplarının nitelikleri eğitim verileri ışığında çözümlenmiştir.

Yabancı dil öğretim programlarının tek bir dille sınırlı tutulması, Avrupalılık bağlamında artık aşılması ve değiştirilmesi gereken bir eğitim anlayışıdır (Polat, 2001). Avrupa Dil Gelişim Dosyasının amacı, Avrupa vatandaşlarını çok dillilik ve çok kültürlülüğe teşvik etmek, ilköğretimde birinci, ortaöğretimde ikinci ve üniversitede üçüncü yabancı dili öğrenmeye yönlendirmektir (Genç,2005).AB ülkelerinde birden çok dil öğrenilmesini sağlayacak uygulamayla, normal pasaportun yanında, kişinin yabancı dil seviyesini gösteren Avrupa Dil Pasaportu tüm Avrupa ülkelerinde kullanılacaktır (Tolga, 2005). Avrupa Dil Gelişim Dosyası yaklaşımı ile yabancı dil açısından Avrupa'ya daha başarılı öğrenciler kazandırmak amaçlanmaktadır (Demir, 2005). Dil pasaportu olan kişi, yaşamını sürdürmek istediği ülkenin dilini biliyorsa o ülkede oturma ve çalışma izni almış olacaktır. Kıbrıs'ta ya da Türkiye'de kalmak isteyen yabancılardan da aynı şekilde dil pasaportu taşımaları ve Türkçe bildiklerini belgelendirmeleri istenecektir. Koçak (2019), yabancı dil eğitiminde esas olanın, öğrencinin temel dil becerilerine (dinleme, konuşma, okuma, yazma) ilgili seviyede eşit düzeyde hâkim olması olduğunu, söz konusu temel becerilerin öğretilmesinde kelime bilgisi, dil bilgisi, ses bilgisi gibi yan becerilerin öğretiminin de dil eğitiminin olmazsa olmazlarından olduğunu iletmişmektedir. Karababa'ya (2005) göre ise, dil öğretiminin temel felsefesi şudur: Dil eğitimi, belli bir yaşta verilip bitirilmemelidir. Bireyin gelişme evrelerini izleyerek bütün öğrenimleri boyunca dil eğitimine devam edilmelidir. Dil eğitimi sadece dil dersleriyle sınırlı kalmadan eğitimin her evresinde ve her alanda sağlıklı iletişim ve bilinçli dil kullanımını geliştirmenin ana amaç olduğunu unutmamalıdır. Avrupa Dil Gelişim Dosyası ile amaçlanan yabancı dili yaşamın her alanında en az anadili konuşucuları kadar başarılı bir şekilde kullanabilmektir. Avrupa Dil Gelişim dosyası üç bölümden oluşur: (Demirel, 2003)

Dil Pasaportu, bireyin, ortak Avrupa çerçevesi içinde beceriler ve ortak referans düzeylerine göre belirlenen ve belirli bir zaman diliminde farklı dillerdeki bilgisi hakkında bilgi veren bir bölümdür. Bu pasaportta, resmi özellikler kaydedilir; aynı zamanda dil, yetilerin ve kısmi ya da belirli bilgilerin de dahil edildiği önemli dilsel ve kültürler arası öğrenme deneyimleri ile tanımlanır.

3.1. Çalışmanın amacı

Ülkemiz, Avrupa’da ortak eğitim uygulamalarını öngören Socrates Projesine 24 Ocak 2000 tarihinde 253/2000/EC sayılı Avrupa Konseyi kararıyla katılmıştır. Bu nedenle, Avrupa ülkelerindeki yabancı dil öğretim uygulamaları ülkemizde de benimsenmiştir. Avrupa ülkelerinde yabancı dil öğretimi, Avrupa Konseyi Modern Diller Bölümünce belirlenen eğitim politikalarına göre yapılmaktadır. Avrupa’da ortak bir yabancı dil öğretim programı ve yabancı dil öğretiminde ortak bir standart, ortak ölçütler ve buna dayalı bir araç geliştirmeyi amaçlayan Avrupa Konseyi Modern Diller Bölümü, Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı (The Common European Framework of Reference for Languages)’nı oluşturmuştur. Bugün tüm Avrupa ülkelerinde yabancı dil öğretimi bu çerçeve programa dayalı olarak gerçekleştirilmektedir.

ADÖÇ’na dayalı geliştirilen ADP, basılı bir materyal olarak kalmak yerine, uygulamalara etkisi olan, çerçeve programın altında yatan eğitim felsefelerinin yaşama geçirilmesine olanak sağlayan işlevsel bir araç haline gelmelidir. Bireylere yabancı dil öğreten öğretmenler zaman zaman öğrencilerinin portfolyolarını öğrencileri ile birlikte inceleyerek onlara dönütler vermeli ve öğrencilerinin kendi dil öğrenme süreçlerine ilişkin değerlendirmeleri hakkında kendi bakış açısıyla yorum getirmeli ancak öğrencilerin kendileri hakkında yaptıkları değerlendirmelere müdahale etmemelidir. Öğretmenler, hazırladıkları ek materyalleri birbirleriyle paylaşarak öğrencilerin gereksinimlerine göre hazırlanan materyallerde çeşitlilik sağlanmalıdır.

3.2. Çalışmanın Önemi

Konsey, yukarıda belirtilen bu amaçlar yoluyla dil öğreniminin düzenlenmesi ile ilgilenen akademisyen, öğretmen, müdür, araştırmacı, yazar gibi kişileri öğrenenin gereksinimlerine, güdülerine, kişiliklerine ve kaynaklarına dayanan çalışmalar yapmaları konusunda destekler veya yol gösterir. Bu ise şu sorulara yanıt aramak anlamına gelmektedir:

- Dil öğrenen kişi bu dilde başarılı olmak için neye gereksinim duyar?
- Öğrenenlerin öğrenmeyi istemelerini ne sağlar?

• Öğrenenler ne çeşit insanlardır (yaşları, cinsiyetleri, sosyal ve akademik geçmişleri, vs.)?

• Öğreticiler hangi bilgi, beceri ve deneyimlere sahiptir?

• Öğrenenler ders kitabı, kaynak kitaplar (sözlük, dilbilgisi kitapları, vs.), görsel-işitsel materyaller, bilgisayar donanımı gibi ne tür materyallere sahiptirler?

• Öğrenmeye ne kadar zaman ayırabilirler (ya da ayırmaya istekliler)?

Bu sorulara verilecek cevaplar yeni bir yabancı dil öğreniminde ve öğretiminde izlenecek yol ve yöntemler için belirleyici olacaktır.

Bununla birlikte dil öğrenenler de dâhil olmak üzere dil alanındaki bütün uzmanların aşağıdaki sorulara cevap aramaları gerekmektedir:

• Birbirimizle konuşurken (ya da yazışırken) ne yaparız?

• Bu şekilde hareket etmemizi sağlayan nedir?

• Yeni bir dili kullanırken bu dilin ne kadarını öğrenmeye ihtiyacımız vardır?

• Amaçlarımızı nasıl belirleriz ve bilgisizlikten etkili bir uzmanlığa doğru uzanan süreçteki gelişimimizi nasıl değerlendiririz?

• Dil öğrenimi nasıl gerçekleşir?

• Bir dili daha iyi öğrenmek için kendimize ve başkalarına yardımcı olacak neler yapabiliriz?

Bu sorulara verilecek cevap, dil öğrenenin dil portfolyosunda hedeflenen öğrenmenin derecesini gösterecek ve ihtiyaç duyulan dil pasaportunun ediniminin temelini oluşturacaktır.

4. Araştırma Bulgular

Dil öğreniminde eğitim programı geliştirme, kuşkusuz belki diğer bilim dallarından daha da fazla bir ölçüde, öğrenme hedeflerinin türlerinin ve düzeylerinin belirlenmesine işaret eder. Bu çalışmada önerilen Ortak Başvuru Metni, söz konusu hedefleri yakından ele almaktadır. Bazı durumlarda yabancı bir dili öğrenmek yukarıdakilerin hepsini öğrenciye vermek ve dahası yabancı ülkenin dilbilgisi, edebiyatı veya kimi kültürel özelliklerini kazanma gibi bir donanımı edindirmeyi

amaçlar. Diğer durumlarda, dil öğrenimi, öğrenen birey için, kendi kişiliğini geliştirmede, örneğin, kendine daha fazla güven duyma, bir grupta daha fazla konuşma isteği ya da “Nasıl öğrenilir” konusunda bilgisini geliştirmede, yeniliğe açıklık, başkasının varlığının farkında olma, bilinmeyeni merak etme gibi bir yol olarak görülür. Bu açılardan düşünüldüğünde, belirli bir kesime ya da yeterlik çeşidine ya da kısmî yeterliğin gelişimine ilişkin bu amaçların, herkesi ilgilendirecek biçimde çok dillilik ve çok kültürlülüğün kurulmasına veya güçlendirilmesine katkıda bulunacağına dair bütün nedenler mevcuttur. Diğer bir deyişle, kısmî bir amacın takibi bütün ve kapsamlı bir öğrenme projesinin bir bölümü olabilir. Öğretme ve öğrenme hedefleri ayrıca, iletişimsel dil yeterliliğinin çeşitlendirilmesi ve genişletilmesi sonucunu doğurur.

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada Avrupa Konseyi ölçütlerine göre geliştirilen Avrupa dil portfolyosu kapsamında dil pasaportu incelenmiş ve bunun yabancı dil öğrenmeye ve öğretime katkısı ele alınmıştır. Bu amaçla öncelikle Avrupa Konseyinin hedefleri ayrıntılı olarak incelenmiş ve bu hedeflerin demokratik toplum oluşumuna katkı sağlamakla birlikte, Avrupa kültürel kimliği bilincini artırarak farklı kültürlerden kişiler arasında karşılıklı anlaşmayı geliştirmek olduğu ve bu bağlamda tüm düzeylerde dil öğrenimine ve kültürler arası deneyimlere denklik getirmek ve bunu desteklemek için Avrupa Dil Portfolyosunun tanıtımını koordine ettiği gözlenmiştir. Bu çalışmaların yabancı dil öğrenimine olumlu katkıları olduğu saptanmıştır.

İkinci olarak Avrupa Dil Portfolyosu incelenmiş ve portfolyonun dil pasaportu, dil geçmişi ve dosya olarak üç bölümden oluştuğu gözlenmiştir. Dil pasaportunun belirli dönemlerde değişik dillerdeki yeterliliklerle ilgili genel bilgileri içerdiği, biçimsel nitelikleri ve kendini değerlendirme kayıtlarını tutarak önemli dil ve kültürler arası öğrenme deneyimleri ile dil yeterliliklerini / becerilerini tanımladığı saptanmıştır. Ayrıca Avrupa Konseyi tarafından önerilen Standart Pasaport (16 yaşından büyükler için Avrupa Dil Portfolyosu) tüm Avrupa’da denklik ve serbest dolaşım süreçlerini kolaylaştırdığı görülmüştür.

Dil geçmişinin ise kişinin bildiği her bir dille neler yapabileceğini belirtmesini, mesleki eğitimde ve işyerinde edindiklerinin yanı sıra örgün eğitim sistemleri içinde ve dışında kazandığı dilsel ve kültürel deneyimleri hakkında bilgileri eklemesini sağladığı görülmüş, kişinin öğrenme sürecini ve gelişimini değerlendirip, eğitim sürecini planlamasını kolaylaştırdığı saptanmış, ayrıca birçok dilde yeterli olma anlamında çok dilliliğe teşvik ettiği gözlenmiştir.

Dosyanın ise, dil öğrenenin dil geçmişi ve dil pasaportu bölümlerinde kayıtlı olan başarı ve deneyimlerini örneklerle açıklaması ve belgelendirmesi için gerekli materyalleri kayıt altına almasını sağladığı görülmüştür.

Konseynin sınıflandırdığı bu başlıklar altında dil öğrenmenin sistematik biçimde ilerlediği, dil öğrenenin öğrenme konusunda, öğretenin ise yöntem belirlemede ihtiyaçlarını net olarak tesbit edebilmesine olanak sağladığı, mesleki ve akademik eğitim ve öğretim planlamasında, dil öğrenen ile, işveren ve eğitim kurumu arasında ortak bir dil oluşumunu gerçekleştirdiği sonucuna varılmış, hedeflerin tesbit edilmesinde ve beklentilerin karşılanmasında bu netliğin oldukça önemli olduğu, yaşanması muhtemel karışıklıkların önüne geçmeyi sağladığı vurgulanmıştır.

Üçüncü olarak dil pasaportunun incelenmesine geçilmiş ve dil pasaportunun üç düzeye ayrılan altı derecelendirmeden oluştuğu gözlenmiştir. Bunlardan A1 ve A2'nin başlangıç düzeyinde selamlaşma, tanışma, yavaş konuşulduğunda ve yardım edildiğinde dil öğrenenin basit diyaloglar kurabildiği, çok temel deyimleri anlayabildiği ve bunları yazıya dökülebildiği saptanmıştır.

Orta düzey olan B1 ve B2 düzeyinde ise dil öğrenenin artık bağımsız bir kullanıcı olduğu, kendi hayatına ait bilgileri paylaşabildiği, seyahat, doktor, alışveriş gibi işlerin üstesinden gelebildiği, kendi çalışma alanına ait konuları takip edebildiği, basit tartışmalara katılabildiği görülmüştür.

İleri düzey olan C1 ve C2 düzeyinde ise dil öğrenenin yetkin bir kullanıcı olduğu gözlenmiştir. Karmaşık konuları kavrayabilen, dildeki ince nükteleri fark edebilen, akademik çalışma yapabilen olduğu saptanmıştır.

Yabancı dil bilmenin öneminin giderek arttığı ve toptancı uygulamalardan öte bireye yönelik sorun tesbiti ve çözüm önerilerinin faydalılığının fark edildiği dünyamızda, yabancı dil eğitim ve öğretim yöntem, teknik ve materyalleri de bunun dışında kalamayacaktır ve kalmamalıdır. Avrupa Dil Portfolyösü kapsamında Dil Pasaportu bu konuda bir fırsat oluşturmaktadır. Yabancı dil eğitim ve öğretimi materyal geliştirmede yeri olan dil portfolyösü ve dil pasaportunun önemi daha çok fark edilmeli ve yeni yabancı dillerin öğrenimi ve öğretilmesindeki hedefler ve kazanımlar el yordamıyla değil, somut bir şekilde gözlenmeli ve ileri hedeflere somut adımlar atılarak ilerlenmelidir.

ADP kullanımına ilişkin uygulamalar ve örneklerin öğretmenler tarafından çok iyi bilinmesi ve konunun her boyutuyla çok iyi anlaşılması gerekmektedir. Aksi takdirde öğretmenler, ADP kullanımının çocuklar için bir angarya, kendileri içinse bir ek külfet olduğu görüşüne varabilirler. O nedenle, öğretmenlerimizin ADP kullanımı ile ilgili seminer, sempozyum ve konferanslara katılmaları, ADP kullanan diğer Avrupa ülkelerindeki meslektaşları ile etkili iletişim içerisinde olmaları, yaptıkları bu çalışmanın uzun vadede ülkemizdeki yabancı dil öğrenme sürecine sağlayacağı katkıyı iyi kestirmeleri ve emeklerinin boşa gitmeyeceğini, bir gün bu yaptıkları uygulamaların diğer kuşaklara da aktararak ülkemizde yabancı dil öğrenme ve öğretme sürecine yeni bir boyut kazandıracaklarını anlamalarına olanak sağlayacaktır. Belki de yıllardır ülkemizde yaşayan herkesin sorduğu "Biz neden yabancı dil öğrenemiyoruz ve öğretemiyoruz?" sorusunun gelecekte artık sorulmasına gerek kalmamasını sağlamada önemli bir katkılarının olacağını anlamaları, öğretmenlerimizi, velilerimizi ve öğrencilerimizi olumlu yönde güdüleyecek ve beklenen başarının yakalanmasına katkı sağlayacaktır.

O nedenle, öğretmenlerimizin bir akademisyen gibi alanlarıyla ilgili okumalarının, araştırmalar yapmalarının, deneyimlerini paylaşarak birbirlerinden güç ve destek almalarının, kabuklarını kırıp, kendilerinin doğrudan uluslararası iletişim yoluyla bilgiye ulaşmalarının sağlanması son derece doğru bir karar olacaktır. Bu nedenden dolayı, öğretmenlerimizin, özellikle yabancı dil öğretmenlerimizin bir yabancı dili iyi derecede bildiklerini ve kendilerini geliştirmelerinde en önemli rol oynayan bilgiye yabancı dilde de ulaşma becerisine kendilerinin sahip olduklarını hatırlamalarında yarar olduğu düşünülebilir.

Özetle, ülkemizde çok yeni bir kavram ve uygulama olan ADP kullanımının yaygınlaştırılması ve başarıya ulaşması öğretmenlerimizin önünü açan, onları kendilerini geliştirmeye güdüleyen ve yaptıkları işi önemseten ve mesleklerine duydukları saygının artmasına olanak sağlayan bir eğitim politikası olduğu söylenebilir.(Mirici, 2006)

Yabancı dil eğitim ve öğretiminde, Avrupa Konseyinin de desteklediği Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı' na (The Common European Framework) dayalı Avrupa Dil Portfolyosu kapsamında dil pasaportunun incelenmesi, dil öğrenenin yeterliliğini ölçmeye, hedefe yönelik derecelendirmeye ve yabancı dil öğretim yöntemlerinin geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

Avrupa Konseyi, daimi merkezi Fransa'nın Strazburg kentinde bulunan devletlerarası bir organizasyondur. Temel amacı kıtanın birliğini geliştirmek; demokrasi, insan hakları ve kanunların hakimiyeti gibi temel değerlerin saygınlığını temin ederek Avrupa vatandaşlarının itibarını sağlama almaktır. Amaçlarından bir tanesi de Avrupa kültürel kimliği bilincini artırarak farklı kültürlerden kişiler arasında karşılıklı anlaşmayı geliştirmektir. Bu bağlamda Avrupa Konseyi tüm düzeylerde dil öğrenimine ve kültürler arası deneyimlere denklik getirmek ve bunu desteklemek için Avrupa Dil Portfolyosunun tanıtımını koordine etmektedir(Little, 2002, 2009).

Avrupa Konseyi, Avrupa Modern Dil Projeleri, Konsey'deki üye ülkelerin temsilcileri, seneler süren titiz çalışmaların sonucunda birçok düşünce ve çalışmayı dil öğrenimi, öğretimi ve değerlendirmesi alanlarındaki ilke ve uygulamalara dönüştürmüştür. Dil öğrenimindeki temel ilkeler ve bu ilkelerin uygulama sonuçları Konseyin farklı veya benzer dil ve kültürel geçmişe sahip Avrupalılar arasında iletişimin kalitesini artırmak ve kültürel zenginliğe katkıda bulunmak için araştırmalar ve uygulamalar içinde olduğunun göstergesidir. İyi bir iletişimin, karşılıklı doğru anlaşmayı ve yakın işbirliğini beraberinde getiren serbest dolaşımı ve doğrudan teması sağlayacağı açıktır. Konsey, sadece yetişkinlere yönelik değil, bilakis gençlerin ve yaşlı kişilerin düşüncede ve eylemde diğer kişilere göre daha bağımsız, sorumluluk sahibi ve işbirlikçi olmaları için gereksinim duydukları tavır, bilgi ve becerileri geliştirmelerini sağlayan öğrenme ve öğretme yöntemlerini de

destekler. Bu çalışmalar aynı zamanda demokratik vatandaşlığın gelişimine de katkı sağlar.

Maddeler halinde sıralandığında Dil Pasaportu şu kazanımları hedefler:

- Öğrenmeleri gerçekleşirken bu süreci takip etmek.
- Önemli kültürler arası temasları da içeren dil öğrenme aşama ve deneyimlerini kaydetme konularında dil öğrenenlere yardımcı araç olarak Avrupa Dil Portfolyosunu sunmak.
- Dil öğreniminin ve deneyimlerinin gelişimini güçlendirmek.
- Çok sayıda dil öğrenimini teşvik etmek.
- Eğitim ve iş alanları arasında geçişliliği sağlamak.
- Avrupa’da demokratik vatandaşlığı geliştirmek.
- Dilsel çeşitliliğin değerini göstermek.
- Bireysel öğrenmenin desteklenmesini ve kişilerin her yaşta öğrenme isteklerinin canlı tutulmasını sağlamak.
- Açık ve uluslararası düzeyde geçerli bir biçimde dil yeterliliklerini sunarak Avrupa’da serbest dolaşımı kolaylaştırmak.
- Kendi kendine öğrenme ve kendi kendini değerlendirme yeteneğini geliştirmek. (İşisağ & Demirel, 2010; Dianyü, 2005; Sercu, 2002)

Kaynaklar

- Atabay, S. (2002) “*Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları*”. Özel Okullar Derneği Yayınları, İstanbul:
- Aydın, Ö. (1998) “*Yabancı Dil Olarak Türkçe Dilbilgisi Öğretimi*” Ankara:
- Council of Europe.(1998) “*Modern Languages: Learning, Teaching, Assessment*”. A common European framework of reference. Strasbourg, Council of Europe, 1998.

- Demir, H. (2002) “Özel Okullarda Yabancı Dil Öğretiminin Tarihi ve Günümüzdeki Yeri”
- Demircan, Ö. (2002)“Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri”, Der Yayınları, İstanbul:
- Demirel, Ö.(2005) “Avrupa Konseyi Dil Projesi ve Türkiye Uygulaması”, Milli Eğitim Bakanlığı Dergisi, sayı 67, Ankara:
- Demirel, Ö. (1999)“Türkçe Öğretimi”, Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Demirel, Ö.(2003) “Yabancı Dil Öğretimi”. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Dianyu, Z. (2005). *English Learning Strategies and Autonomous Learning* [J]. Foreign Language Education, 1, 012.
- Genç, A. (2005) “Türkiye’de İlk ve Ortaöğretim Okullarında Yabancı Dil Öğretimi”, www.manas.kg/pdf/sbdpdf10/Makaleler/10.pdf, 2005.
- Gür, H. ve Kurtul K. (1996) “Okuma Becerisini Geliştirme Araştırmaları” TÖMER Dil Dergisi, Ankara Üniversitesi Yayınları, sayı:45, Ankara
- İşisağ, K. U., & Demirel, Ö. (2010). *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nin Konuşma Becerisinin Gelişiminde Kullanılması The Use of the Common European Framework of Reference for Languages on Developing the Speaking Skills*. Education, 35(156).
- Koçak, M. (2019). *Dil-Kültür İlişkisi Bağlamında Yabancı Dil Eğitiminde Kültür Aktarımının Önemi Üzerine Kuramsal Bir Araştırma*. In: Theory and Practice in Education. Lambert Academic Publishing LAP, Düsseldorf, S. 506-517.
- Polat, T. (2001): *Avrupalılık Bağlamında Kültür Boyutuyla Yabancı Dil*. Alman Dili ve Edebiyatı Dergisi. Studien zur deutschen Sprache und Literatur, 13, S. 29-39
- Polat, T. / Tapan, N. (2001): *Türkiye’de Düünden Bugüne Bilimsel Araştırma Alanı Olarak Almanca Öğretmenlerinin Yetiştirimi*. Çakır, M. (Hrsg.). Fremdsprachenunterricht und die Stellung des Deutschen in der Türkei-

Yabancı Dil Dersleri ve Almanca'nın Türkiye'deki Konumu,
Aachen:Shaker., S. 283-291

Sercu, L. (2002). *Autonomous learning and the acquisition of intercultural communicative competence: Some implications for course development. Language culture and curriculum*, 15(1), 61-74.

Legutke, M.K. (2001): Trend:Portfolio. *Primar. Zeitschrift für Deutsch als Fremdsprache und Zweit-sprache im Primarschulbereich*, Heft 29 10. Hrsg. Goethe-Institut/Inter Naciones, S.37-42.

Matzer, E. (2003): Der Gemeinsame Europäischer Referenzrahmen für Sprachen (ERS) als Orientierungsgrundlage zur Lehr- und Lernzielbestimmung. *ÖdaF Mitteilungen. Heft 1. "Was soll ich können müssen?" Österreichischer Verband für Deutsch als Fremdsprache / Zweitsprache*, S. 6-19.

Mirici, İ.Hakkı. (2006). "Avrupa Birliğine Giriş Sürecinde Ülkemizde Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi: Yenilikler, Öneriler". *İlköğretmen. Eylül 2006*, Sayı 1, Ankara: Kök Yayıncılık ISSN 1307-1238

Mirici, İ. H. (2000). "European Language Portfolio: A tool for a common language education policy in Europe". *Journal of Interdisciplinary Education*, 6 (1): 161-166

Tolga, N. (2005) "Dil Pasaportu İçin Start Verildi" *toplum_politika, Özel Çevre Okulları*,

İnternet Kaynakları

<http://www.haberim.com> ,2004

<http://adp.meb.gov.tr/nedir.php>

<http://www.ingilish.com/hd6.htm> , 2005.

<http://www.gurbetport.com> ,2004

www.sprachenportfolio.ch

Kısaltmalar

ADÖÇ: Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı

DP: Dil Pasaportu

ADP: Avrupa Dil Portfolyosu

YDÖ: Yabancı Dil Özgeçmiş